

99.

IN N O M I N E J E S U !
DISSERTATIO THEOLOGICA XII.
ET ULTIMA.

De
S Y N C R E T I S M O
H Æ R E T I C O
Q U A R T U M ;
Et in specie de Judicio super
Consultatione Cassandri,

Q U A M
D E I O. M. Auxilio,
I n R e g i â A c a d e m i â A b o ē n s i ,

Cum consensu Reverendæ Facultatis Theologicae,

P R Æ S I D E
E N E V A L D O S V E N O N . Q . G . A .
S S . Theol . Doct . & Prof . Prim . nec non Ecclesiarum
Aboensium ac Numensis pastore .

DEFENDENDAM SELEGIT
B R O O D D O K O M S T A D I U S Smol.
S. R. Mts. Al.

In Audit. Sup. & Max. ad diem 26. Martij, A. 1675.

A B O Æ ,
Impressa à PETRO HANSONIO Acad. Typog.

Admodum Reverendo & Excellentissimo VIRO AC DOMINO,
DN. NICOLAO TUNANDRO,
In Regia Hac Academia S. S. Theologiae Professori
Celeberrimo, ejusdemq; Facultatis hoc tempore
Decano attentissimo, Ecclesiæ Dei, quæ in Lund
colligitur Pastori Vigilantissimo, Mecœnati ac
Præceptoris, summo reverentia cultu æter-
num prosequendo.

UT ET

*Specatissimis, Clarissimis, Venerabilibus atq; Præstantissimis
VIRIS*

DN. JOHANNI WITT-
MAN, in Magno Fin-
landiæ Ducatu Camera-
rio Prudentissimo, Fau-
tori impensiùs colendo.

DN. HENRICO Hafle-
green/ Templi Cathe-
dralis œconomo fide-
lissimo, Benefactori mul-
tū honorando.

DN. PETRO MOVALLIO, Regiæ hujus Aca-
demiae Civi perindustrio, Amico & Fratri Con-
junctissimo,

DN. M. ANDREÆ Pribi/
Ecclesiæ Aboënsis Sve-
canæ Sacellano laudatis-
simo, Fautori quovis ho-
nore studiose afficiendo.

DN. JOHANNI MIL-
TOPÆO, in Þylshárad
Legifero æquissimo, Be-
nefactori honoratissi-
mo.

*Disputationem Hanc Theologicam submissæ,
officiose & Amicè Dedicat*

BRODDO KOMSTADIUS
Smoland. Reg. Alumn.

JUDICIUM DE CONSULTATIONE GEORGII CASSANDRI BELGÆ, DE ARTICU- lis Religionis inter Catholicos & Protestantes con- troversis, ad invictissimos Imperatores Augustos, Ferdinandum I. & Maximilianum II. ejus successo- rem, editâ Coloniæ, Anno Dom. M. D. LXXVII.

Idq; non temerarium & injustum, qvale fuit *Antony Possevini S. I. de Confessione Augustanâ A. Dom. M. D. LXXXVI. editum Posnania;* Et *Roberti Bel- larmini Politiani S. I. de Libro Concordia, A. Dom. M. D. LXXXV. Ingolstadj excusum;* Sed sincerum & sine præjudicio partium.

Articulo I. de Unitate divinæ essentiæ favet tra-
ditionibus papæ.

Art. II. De peccato Originis dicit nullam esse Controversiam inter Catholicos & Protestantes de hac Materiâ, cum Eccius id asserat, qvasi ejus solius Censuræ acquiescendum sit de Controversijs de-
cidendis. Neq; de Wormatiensi colloquio nunc est Sermo, sed de Aug. Conf. annis decem antè.

Art. III. Favet Calvinianis falso definientibus ses-
sionem Christi ad dexteram Dei.

Art. IV. Favet Pontificiis, & justitiam inhæren-
tem adstruit.

Art. V. De Minist. verbi, bis corrigit Augustanos, &
favet Calvinianis negantibus fidem infantibus ba-
ptizatis.

Art. vi. De B. Operibus neq; calidus neq; frigidus est, magis tamen favet Pontificijs de justitiâ operum & Sacramento pœnitentiæ, & dum Protestantess unioni Ecclesiæ adoptatos cupiat, errare supponit.

Art. vii. Nostrates arguit Schismatis, quod se ab Ecclesia Romanâ segregaverint, vel expulsi etiam vinculum pacis cum eâdem abruperint; ut & innovationis in doctrina & ritibus; nec non temeritatis quod quædam in doctrina & ritibus Rom. Ecclesiæ tanquam impia, blasphema & idololatrica damnem⁹.

Art. viii. Dicit protestantes longissimè ab Univ. Ecclesiæ intellectu recessisse imò errasse, ac primo Anabaptistarum errori Occasionem dedisse, quando infantibus dum baptizantur proprium fidei motum tribuunt.

Art. ix. Chris̄matis seu Confirmationis Sacramentū confirmat. Dein aliud baptismus Joannis (quoad substantiam etiam) à Christi baptismate statuit. Lutheri verò sectatores solo officio personarum ea distingvendo; dicit in angustias esse coactos ab Anabaptistis circa interpretationem loci Act. 19. largitur E. simplum resumit duplum.

Art. x. Docet I. Cœnam Dom. etiam extra usum esse Sacramentum 2. Recte dici, α. panem esse corpus Christi, ut nos loquimur. β. formam panis esse corpus

corpus Christi, ut tamē faveat etiam transsubstanciali-
tione: semper enim una manu largitur, alterā resumit.

Art. xi. Improbat quidem carnificinam con-
scientiæ papisticam; graviorum tamen omnium pecca-
torum revelationem & confessionem retinendam
esse non dubitat.

Art. xii. Interpolat pseudo-doctrinam pontifi-
ciam de Sacramento pœnitentiæ, improbatq; tan-
quam novum quid, fidem partibus pœnitentiæ ad-
jungi, & contritioni postponi. Et licet non dignū
& sufficiens premium diluendis peccatis Satisfacti-
one Deo offerri dicat, statuit tamen mox disertis
verbis, opera illa jejunium, lachrimas, Eleemosinas,
&c. si ex afflato S. S. fiant, facere ad impetrandum
remissionem peccati: contra id quod antea ex Hosti-
ense asseruit, doceri sc. in Ecclesiâ Catholica remissi-
onē pec. nullis hominū meritis obtinendā esse. Eni-
gitur Spiritū vertiginis! dein dicit hominē non qui-
dem pro culpâ, sed pro damno seu pœna & libidi-
ne deordinata, quæ finita est, hominem quadan-
tenus satisdare posse, & porrò nullo modo id Scho-
lasticis impingi; quod doceant satisfactionem hanc
valere ad relaxandas pœnas temporarias, Indul-
gentias, etjam in tantum permittit, quatenus sunt
pœnarum canonicarum imminutio & relaxatio.

Art. xiii. De usu Sacram. improbat fidem infan-
tibus esse, & septenarium Sacramentorū numerum

844 DE SYNCRETISMO HÆRETICO.
statuminat, licet agnoscat eam sententiam magis nisi
invento humano, quam Authoritate Script. Sacræ.

Art. xiv. De Ord. Ecclesiastico, reprehendit pro-
testantes eosq; accusat, quod odio abusum papali-
um, hierarchicum illum ordinem ceu nervum An-
tichristi sublatum volunt.

Art. xv. De ritib. Ecclesiasticis, quamvis in instituto
cœlibatus, celebratione Missarum, cultu Sancto-
rum &c. Si moderatio ex mente Ecclesiæ servetur,
nihil inesse impieratis, constare afferat; tamen mul-
ta irrepsisse fatetur quæ correctionis indigent, &
non esse diffidendum, nonnullos fuisse homines
supersticiosos & imperitos, qui his saluberrimis con-
stitutionibus ad salutem humanam factis; ad tyran-
nidem & laqueum conscientiarum abusi sunt.

Art. xvi. Dicit utrimq; modum excedi, alijs parū,
alijs nimium potestati civili tribuentibus, alijs prin-
cipes ab omni procuratione rerum Ecclesiasticarum
removentibus, alijs totam Ecclesiasticā administra-
tionem civili potestati subjacentibus. Art. xvii. Cons.

Art. xviii. De lib. Arb. dicit hominem conver-
sum in B. operibus per divinam gratiam perseve-
rando, ex eadem gratiâ, hereditatem regni cœle-
stis adire, summam præterea huj^o doctrinæ breviter
comprehendi in concil. Arausic. 2. quod est q; cōpen-
dium omnium quæ apud Augustinum passim & alios
legun-

leguntur. Citat Bonaventuram qui dicit: Etiam si multa tribuendo gratiæ Dei aliquid subtrahit potestati naturæ vel lib. Arbitrij &c. de Prædestinatione dicit hæc inter se copulata esse, ut à gratiâ Justificationis ad æternam glorificationem non nisi per patientiam B. operum perveniatur.

Verum B. Augustinum Servo Arbitrio potius calcum dedisse quam libero, luculentissimè patet ex Tom. iii. in Enchirid. ad Laur. c. 30. pag. mihi 37.

Art. xix. De causa peccati dicit Lutherum in prioribus de L. Arb. dispp. omnem voluntatis libertatem sustulisse, ac fatalem necessitatem rerum induxisse (quod est apertum præjudicium, sicut multa alia, Vid. Lib. de Serv. Arb.

Art. xx. De Bonis operibus dictum est Art. 6, ubi interpolavit doctrinam Papisticam, sicut in ob. Articulis, paucissimis exceptis.

Art. xxi. De Cultu Sanctorum dicit 1. Sanctos tanquam condeprecatores Christi nobis asciscendos esse, idq; largitur non quidem esse in Scripturâ S. mandatum, nullibi tamen esse prohibitum asserit (contra expressâ Scripturæ ἀπόδειξιν); deinde inquit admonendi sunt (protestantes) ne dum gloriam Dei asserere videntur, in blasphemiae crimen incurant, & Deum mendacijs arguant, qui cum pollicitus sit ad futurum se Ecclesiæ usq; ad consummatio-

nem seculi, statim Ecclesiam suam ita reliquerit, ut eam Sacrilegij & idolatriæ crimen pollui, & in eo crimen hactenus hærere permiserit. Querò 2. Sanctorum hominum & mortuorum merita prodesse alijs, exemplo Davidis 3. Reg. 15:4. sed non probat eos cognoscere nostras necessitates speciatim, neq; demonstrare potest eos esse invocandos. adsciscit etiam Calvinistam Bucerum sibi subsidio, sicut multoties alibi: tanquam is esset αὐτὸς ἐφα. dist. enim erat inter Merita & Intercessiones: illa asserit, quoad secularia, has negat scriptura, nisi quoad statū Ecclesiæ universalem. 3. Imaginū cultum rectè improbat & eas retineri ait, ut rerum gestarū monumenta, non cultus instrumenta, excepta imagine crucis Christi, cui tanquā Sacramento passionis solennem venerationē offerendam incautè statuit. Temperandū etiam ab eximio cultu Sanctorum dum asserit, adhuc favet Jesuitis: sæpe n. vacillat. Aliqua etiam assert ex G Vilhielmo Episcopo Minitensi in gratiam ικονομάχων Calvinianorum. q. ad i. Ecclesiā Rom. non esse cath.

Art. xxii. De Comm. sub utraq; specie, dicit eos qui ita utriusq; speciei usum urgent, ut dispensationem in altera specie quacunq; de causa fiat, Sacrilegam esse iudicent, non satis Ecclesiæ Authoritati & paci consulere, neq; inveniri oportet in morem Ecclesiæ occidentalis, Conciliorum & diuturnæ consuetudi-

svetudinis Authoritate receptum 2. Administratio-
nis Eucharistiae patrocinium in utraq; specie frustrà
quærit apud patres & Christum, cum usum unius
speciei vindicet à sacrilegio. Circumgestationem
verò fieri posle festo Sacramenti, falso permittit. 3.
Unctionem esse Sacram. probari putat à protestan-
tibus α . Luthero, qui tamen dividit unctionem & u-
perstitionem β . Bucero γ . Subdolâ Jac. Ap. Episto-
la ad Decentium Episcopum, & rem non esse tan-
ti credit, ut propterea pax Ecclesiæ perturbetur, &
unitatis vinculum dirumpatur.

Art. xxiii. De Cœlibatu, quamvis hodiè imbecil-
litati infirmorum consulendum, & Clero matrimo-
nium concedēdum esse ducat. Adeoq; audacter hu-
jus statuti, quamvis etjam esset Apostolicum, relaxa-
tionē fieri posle statuat. tamen protestantes impie
facere arguit, qui Ecclesiam accusant, quòd hac con-
stitutione doctrinam dœmoniorum invexerint.

Art. xxiv. Conatur Missam liberare ab opinione
meriti, statuit ritè fieri debere preces pro mortuis.
Rectè etiam Christum offerri ait in coenà pro vivis &
mortuis sive de quorū salute benè speratur. Cōcedit
quidem offerendi modum aliud esse ab eo qui ta-
ctus est in arā crucis, quamvis hostia eadem sit;
ibi n. oblatum est, ait, hoc corporis sacrificium,
per passionem & mortem, hic per passionis & mor-
tis

tis mysticam recordationem, & repræsentationem; ibi oblatum est ob pretij solutionem & propitiacionem; hic autem ad pretij illius impetrationem & consecutionē. Ita passim interpolat idolatriam Pa-pisticam.

Art. xxv. De monachatu. Dicit quædam opera tametsi non omnibus mandentur, tamen si sponte suscipiantur, à Deo laudem & mercedem propositā habent, ut si vis perfectus esle vade & vende omnia quæ habes & dā p. Sed quid de ejusmodi consilijs sit censendum, vide Chemnit. in Loc. Com.

Artic. xxvi. Porestat Ecclesiasticæ plura tribuit quām confessio: protestantes hæreseos & erroris ac falsitatis insimulat circa baptismum & S. Cœnam. & tamen etsi utrisq; displicitura dixerit, compositionem tamen non despondet, ut felicius Christiani nominis hostibus resistatur,

**EXTET IN EXCELSIS
GLORIA SUMMA DEO!**

Amen!

Halleluja!

Amen!

F I N I S.

*Eximia ſpeis, Dn. BRODDO KOMSTABI
S. R. M. beneficiarie perindustrie, Amice per dilectionem.*

Sincretistarum turmas dum Cogit in unum,
Praside cum Celso, laude vehendus eris

etiam ab

ANDREA AESCHILLI PETRAEO
Acad. p. D. B. h. t. RECTOR.

BRODO COMSTADIUS

Ἄναγκαιματίζομενος

CUM ABDIS TORO, DOS.

ELABORATIO:

Nunc BRODO dicendus constans COMSTADIUS ipse es,
ABDIS CUM fueris DOS repetita TORO:

Est etenim DOS hec sacratus sermo salutis,

Estq; Torus Sanctus, cærus is iste sacer.

Huic verbum justo condendum est, huic retegendum.

Tempore, ne Sanctum projicias canibus.

Altiter:

ABDIS id est custodis eam que dicitur alma,

DOS, CUM prolifico semper ubiq; TORO.

Conjugium servas castum quod Religioni

Cum Christo est, mixtum respuis arte, Vale!

L. Mq; PRÆSIDIS

Ad

Præstantissimum ingenij culturā, virtutisq; amore JUVENEM,
Dn. BRODDONEM KOMSTADIUM Sympatriotam &
Amicum dilectum de Hæretico Syncretismo Disputaturum:

Auricomum fuscare jubat dum Lampados instat,
Occidit ignito vulnere Papilio:

Debilis, aligeram, volucris, post fata, minaci

Suscitat è bustoq; innumeram Sobolem;

Quam perijisse modo, proprijs expertus ocellis,
Et parili, lusus qvum gravitate caret.

KOMSTADI enumeras compto sermone Catervam.
Hæresionq; vides effugiisse parem.

L. Mq;
ELIAS Fil. Lands
Med, D. & Prof,

Solers ingenuis, qui dogmata sacra, eamēnis,
Conjungit, studij consulit ille suis,
Hoc agis assidus, quoniam Charissime frater.
Eximie properans scandere laudis iter,
Ingentes igitur latus, tibi gratnlor orsus,
Ut cæptis faveat, comprecoꝝ alma Trias.

Ita fratri suo amantissimo, gratulari voluit,
S A M U E L K O M S T A D I U S

Ad Praefantissimum Respondentem Dn. BRODDONEM KOMSTADIUM, Fratrem Amicum & commilitonem sincerè colendum.

Propter occultas hominum voluntates secretasq; mentes, in quib. multas latebras multosq; recessus esse; in confessu est temere de altero judicare periculosum est. Cogitare ergo diu, an aliquis nobis in amicitiam sit recipiendus, debemus, quod dum placuerit, toto illum pectore admittamus, & tam audacter cum illo cogitationes nostras misceamus quam nobiscum; non dubitamus, conscientiam ejusdem non reformidemus. Laudi dientis nihil detrahendum duco. Hæc animum dum subeunt meum, respicio ad φίλοφροντην à pueris exercitam inq; hoc præsens quæ duraverat, quam nulla secunda, nullaq; ad versa fortuna diminuerat mutilaveratve, in qua initium & exitum congruant consentaneum est. In hoc enim paratur amicus, ut habeatur pro quo mori, quem in exilium sequi, cuius morti se opponere atq; impendere licet. Ut enim in aliena litora projectus & remotus, patriam non qvia magna sed quia sua est, amare, ita nec amicus numero amicorum apparentium, sed verorum letari necessum habet. Quorsum hæc, mi ab Ephebis, probatissime Komstadi, dicere potes; ut scias virtutem verae amicitiae fulcrum, cultores suos ijsdem intueri oculis, æqueq; omnibus indulgere, impensis tamen laborantibus. Perge proinde ut cœpisti & macte esto virtute, ratio constabit impensa, te præmium par labori expectabit, tibiq; incommoda sensibus nonnunquam oberrantia tuis, non magis nocebunt quam nimbi mari incidentes. Vale.

Hæc pauca sinceri amoris & debiti officij causa properante
quamvis crenā fraterno tamen affectu scribebam.

P E T R U S M. M O V A L L I U S Smol Svecus

Eximie Domine KOMSTADI Amocorum optime.

Ipsum principium Studiorum durum difficileq; esse docti etiam plurimi docuerunt, Svae tamen adterre Commodum Experientia stipulatur, Te hoe expertum esse ex eo tempore quo parentis Tuus erexitus est præter Cæteros, ipsi Studiorum progressus indicabunt.

B R O D D O A m b e r g h /